

Socialnämnden

För kännedom:
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktiges presidium

Granskning av Missbruksvården och det förebyggande arbetet mot hemlöshet

KPMG har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska styrning och uppföljning av missbruksvården samt kommunens förebyggande arbete mot hemlöshet. Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden bedriver ett ändamålsenligt och effektivt arbete avseende missbruk- och beroendeproblematik samt ett förebyggande arbete mot hemlöshet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden kan stärka sin styrning avseende missbruks- och beroendevården samt det förebyggande arbetet mot hemlöshet. Vår bedömning grundar sig i att nämnden saknar styrande riktlinjer som tydligt visar nämndens prioriteringar för respektive verksamhetsområde.

Utifrån granskningen framgår att bedömningsinstrumentet ASI används standardmässigt i ärenden, vilket följer nationella riktlinjer och enligt vår bedömning utgör en god grund för bland annat att säkerställa att relevanta insatser ges utifrån den enskildes behov.

Vi bedömer att det finns ett relativt brett utbud av insatser och de behandlingsmetoder som används följer nationella riktlinjer. Uppföljning av genomförandeplaner görs enligt vår bedömning i enlighet med de nationella riktlinjer som finns på området. Samtidigt framgår i intervjuer att enheten inte haft möjlighet att kunna genomföra ASI Uppföljning i den utsträckning som önskat. Vi bedömer det som positivt att enheten kompletterats med ytterligare en handläggare. Samtidigt bedömer vi att nämnden bör följa upp så att de ökade personalresurserna möjliggör en ASI Uppföljning i enlighet med den ambition som finns.

Vi uppfattar att den interna samverkan i allt väsentligt fungerar tillfredställande. Samverkan med regionen avseende personer med samsjuklighet¹ uppges kunna utvecklas. Vid granskningstillfället finns ingen lokal överenskommelse avseende missbruks- och beroendevården. Enligt intervjuade har samverkan legat på is sedan 2019. Mot bakgrund av detta bedömer vi att det är väsentligt att socialnämnden tillser att kommunen säkerställer en lokal överenskommelse som kan utgöra en grund för fortsatt utveckling av samverkan med regionens verksamheter. Framför allt nu när regionen avslutat sitt avtal med den externa utföraren och från hösten 2022 styr specialistpsykiatri i egen regi.

¹ Med samsjuklighet menas att en person uppfyller diagnostiska kriterier för flera sjukdomar. Det är sedan länge välkänt att personer med beroende har en förhöjd risk för olika former av psykisk ohälsa.

Vi kan avslutningsvis konstatera att kommunens organisation avseende det vräkningsförebyggande arbetet och/eller hemlöshet är liten. Vi vill understryka den inbyggda sårbarheten detta medför avseende att bl.a. säkerställa en kontinuitet i processen vid eventuella personalbortfall.

Socialstyrelsen ska genomföra en nationell kartläggning avseende hemlöshet under 2023. Vi bedömer att socialnämnden noga ska följa denna kartläggning och tar hänsyn till denna när fortsatta mål och riktlinjer arbetas fram avseende det förebyggande arbetet mot hemlöshet i Östhammars kommun.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- besluta om riktlinjer för missbruksvården som tydliggör nämndens prioriteringar och viljeriktning avseende verksamhetsområdet.
- säkerställa en ändamålsenlig uppföljning av insatser riktade till enskilda med ett missbruks- och beroendeproblem.
- säkerställa en ändamålsenlig samverkan med Region Uppsala. Framför allt mot bakgrund av att regionen sagt upp avtalet avseende specialistpsykiatri med extern utförare och från hösten 2022 har denna verksamhet i egen regi.
- stärka styrningen avseende det förebyggande arbetet mot hemlöshet och tydliggöra nämndens prioriteringar och viljeriktning avseende verksamhetsområdet.

Kommunrevisionen översänder härmed granskningsrapport och missiv till socialnämnden för yttrande. Svar önskas senast den 30 september 2022. Rapporten skickas även till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktiges presidium för kännedom.

Enligt uppdrag

Mats Sjöborg
Ordförande